

§ 108 Utdelning av kulturstipendier

INGER GUSTAFSSON:

Ordförande, kyrkomötesledamöter, biskopar, åhörare och främst kanske kära stipendiater som sitter där uppe på hyllan!

Det är roligt att som ordförande för Nämnden för utbildning, forskning och kultur få betona k i kultur. Det är ju så att kulturen är och har varit betydelsefull för Svenska kyrkan under alla år. Man kan väl säga att kultur i olika former har bidragit till att förmedla och fördjupa det kristna budskapet. Kanske kan man säga – det är en lite vågad bild – att det när vi möter kulturyttringar kanske blir som, för att citera Hjalmar Gullberg, ”då sitter vid vår sida en gud förklädd”. Kyrkomötet har också beslutat att vi under sin andra sejour ska stanna upp, låta debatterna och argumenten vila och i stället göra halt vid ett, ska vi säga, vägmärke för att belöna kulturyttringar genom att dela ut Svenska kyrkans kulturstipendier.

Det är stipendier med stora krav som man ska fylla för att få. Det ska naturligtvis vara hög konstnärlig kvalitet. Verken ska beröra de djupa livsåskådningsfrågorna och ha en existentiell relevans. De ska vara nyskapande och gärna vända sig till barn och unga. Trots kraven, eller kanske tack vare dem, är det många ansökningar. I år har det varit mer än 400. En arbetsgrupp med personal från kansli och nämnd tillsattes och fick den grannliga uppgiften att försöka få fram lämpliga stipendier. I år hittade man åtta projekt som man presenterade för nämnden och som nämnden också enhälligt menade skulle vara årets stipendier 2011. De här projekten kommer snart att presenteras av vice ordförande Karin Perers vid stipendieutdelningen, men före det vill jag att vi tittar tillbaka till lite tidigare stipendier och stipendiaters verk.

Förra året belönades Åke Ericson för sitt bildspel *Romerna på EU:s bakgård* och vi ska strax få se den avslutande delen av detta bildspel. När sedan själva stipendieutdelningen är klar ska vi avsluta ceremonin med att få se en kortfilm av Pelle Hübinette. Den heter *The Divine Transition*. Pelle Hübinette fick stipendiet 2008. På det viset knyter vi tidigare stipendier till årets stipendieutdelning. Tack.

FÖRSTE VICE ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

Kära vänner i kyrkomötet! Jag har satt på mig Folkärnadräkten. Låt kulturen vara det kitt som fogar oss samman i kyrka och i samhälle. Här står nu företrädare för åtta oerhört spännande kulturprojekt som ska tilldelas Svenska kyrkans kulturstipendium. Det är konstnärliga utövare och det är några grupper.

Vi börjar med Barnens katedral och Norrstrands församling och Kerstin Andeby. Nu ska ni få höra. Med övertygelsen om att leka också är att lära har ni i Norrstrands församling i Karlstad under tio års tid utvecklat Barnens katedral. Nu vill församlingen under din ledning ta nya steg tillsammans med Västana teater, den välrenommerade storteatern som med förkärlek gestaltar Selma Lagerlöfs verk, och skapa *Bibelberättelsernas hus*, ett besöksmål som likt Junibacken ska bjuda in barnfamiljer att navigera i fantastiska berättelser. I ert fall är det Bibelns berättelser. Det handlar om scenografi och regi till sju berättelser. Det handlar också om metodik och ett långsiktigt lärande. Det är ett banbrytande projekt i Svenska kyrkan och ni kommer att skapa förutsättningar också för gästspel i många andra församlingar. *Bibelberättelsernas hus* erhåller nu 100 000 kronor i kulturstipendium.

Så har vi Birte Niederhaus och teatergruppen Die Bühne. Med community theatre som metod arbetar teatergruppen Die Bühne. Det är teateruppsättningar där många människor är delaktiga i manusskrivande, dramatiseringar och gestalt-

ningar och regissören Birte är primus motor. Gruppen samlar unga i Angered i Göteborg. Det är teater med och för unga människor och två framgångsrika föreställningar är redan genomförda. Det är *Skam* och *Angels of Angered*. *Vad tror du på?* heter det nya, stora projektet. Det är tron som sätts i centrum, unga människor som berättar om sin egen tro, om familjens religiösa tillhörighet och traditioner, om identitet, längtan och drömmar. Föreställningen ska sedan ges i Pusterviksteatern. Det är ett väl förankrat och högaktuellt projekt i det mångkulturella Sverige. Även ni erhåller 100 000 kronor i kulturstipendium.

Vi har sedan två litterära projekt och en av författarna är här. Det är Johanna Nilsson. Johanna, du har redan vunnit mångas hjärtan med starkt berörande romaner och barn- och ungdomsböcker. Dina gestalter blottar sig hudlösa för läsaren. *De i utkanten älskande* och *Gå din väg men stanna* är två talande titlar. Vi i Svenska kyrkan har särskilt uppmärksammat *Jag är leopardpojken dotter* om missionen i Kongo. Ditt författarskap handlar om att komma ut som hel människa, att våga visa sig som den jag verkligen är. Nu vill du skriva romanen *Ett rykte om ljus* om en psykotisk kvinna som tror sig vara Messias. Där vill du undersöka sorgen efter att ha förlorat ett barn och hur en Messias skulle tas emot i dag. Johanna Nilsson, du tilldelas 50 000 kronor.

Jag nämner förstås också den författare som tyvärr är sjuk just i dag, Kristian Lundberg, en författare med stor spännvidd, med en lyrik som på senare år har rört sig väldigt tydligt i gränslandet mellan poetik och kristen mystik. De senaste romanerna *Yarden* och *Och allt ska vara kärlek* skildrar vad arbetet i hamnen i Malmö gör med en människas värdighet. Nu vill Kristian Lundberg skriva en svit poetiska texter, som till att börja med ska framföras i Kirsebergskyrkan i Malmö. *Min kropp lyser vit* är titeln. Kristian vill ge en röst åt en kvinna som har blivit utsatt för våld och för förlust. Tanken är att lyfta in den här kvinnans öde i ett större sammanhang, i det bibliska, och att försöka besvara frågan: "Kan evangeliets språk ge betydelse och hopp också åt hennes erfarenheter?" Också Kristian Lundberg tilldelas 50 000 kronor i kulturstipendium.

Sedan har vi Bea Szenfeld. I gränslandet mellan modedesign och bildkonst arbetar du med verk som handlar om människors självkänsla och identitet, om vilka vi är, vilka vi vill vara och vilka vi utger oss för att vara. Du har gjort uppmärksammade utställningar om återbruk som har visats i museer och också i samverkan med Svenska kyrkan. Du har samspelat med stilikonerna Gunilla Pontén och Tommy Hilfiger. Nu vill du göra *Station 5*, ett verk med utgångspunkt i berättelsen om Simon från Kyrene, som får bära Jesu kors på vägen till Golgata. Det handlar om sorg och om sorgens uttryck, hur vi bokstavligen kan bära sorgen på våra kroppar och ibland, ibland blir bördan för tung också för världens frälsare. Nu, Bea Szenfeld, tilldelas du 50 000 kronor i kulturstipendium.

Johan Willner, fotografi är ditt konstnärliga uttryck. Du har genomfört flera mycket uppmärksammade utställningar i kyrkorum och konsthallar. *Boy Stories* är huvudrubrik för ett omfattande flerårigt konstnärligt arbete med många kapitel och många dimensioner. I den sviten undersöker du människans förhållanden till sina minnen och du gör det genom noggrant iscensatta och symboltöta bilder. Som titeln anger är det pojkars och mäns berättelser. Vi som har sett berättelserna lever med dem på näthinnan. I dina bilder skalas alla utanverk bort och framträder själva människan, ofta i ensamhet, smärta, sorg och utsatthet. 2012 ska du ha en separatutställning i Stockholms fotografiska museum och för detta och för kommande sammanhang vill du skapa ett nytt kapitel i *Boy Stories*. Johan Willner, du tilldelas också 50 000 kronor.

Så har vi området film. Anna Duell, med en fot i vardera dansens värld och filmens prövar du gränserna för filmiskt språk. Du har gjort dokumentärfilmer och kortfilmer i Sverige och internationellt. Det är fråga om ett medvetet bildspråk, där du berättar med ömsinhet och lekfullhet, ofta historier helt utan ord. Nu vill du göra en film om människans förhållande till teknikutvecklingen, åter igen med lekfullhet och med sinne för det här häpnadsväckande. Du låter vardagliga situationer förmedla de eviga frågorna om livets mening. En liten flickas dansföreställning, mamman fastlåst i telefonkö – mer ska inte här berättas. Nu tilldelas du 50 000 kronor i kulturstipendium.

Så har vi musik. Anna Nyhlin, du är en internationellt meriterad sopran och sjunger med fokus på musik före 1800. Nu är du i färd med ett stort, gränsöverskridande samarbete med slagverkaren Olof Olsson och basisten, dirigenten och kompositören Jonas Dominique. Musikaliskt handlar det om ett möte mellan barock och folkkonst och ni kallar det för genrelöst. Ni vill göra föreställningen *Med ett liv mig givet*. Det handlar om synd, dygd och ändlighet. Vad är det egentligen som är viktigt i livet och hur gör vi det goda? Dödssynder och kardinaldygder, de är utgångspunkter för den här föreställningen som får en unik form och ett originellt tonspråk. Det är ännu ett uttryck för stor konst i turnévänligt format. Hela ensemblen tilldelas 50 000 kronor.

Vad gör vi när vi firar och hyllar i Sverige? Jo, vi utbringar ett fyrfaldigt leve för de kulturstipendiater som nu har fått sin uppmärksamhet. De leve! Hurra, hurra, hurra, hurra!